

Konferencja naukowo-metodyczna

**WIDZIEĆ WIĘCEJ - REAGOWAĆ WCZEŚNIEJ –
AGRESJA, PRZEMOC I CYBERBULLYING
W WIELOKULTUROWYM ŚRODOWISKU SZKOLNYM**

28.04.2026r.
godz. 10.00

Sala Kolumnowa Urzędu Wojewódzkiego
w Rzeszowie, ul. Grunwaldzka 15

Organizatorzy

Podkarpacki Zespół
Placówek Wojewódzkich
w Rzeszowie

Podkarpackie Centrum
Edukacji Nauczycieli
w Rzeszowie

Współorganizatorzy

Uniwersytet Rzeszowski

Patronat medialny

radio
leliwa

Radio Via
Katolickie Radio Rzeszów

TVP 3
RZESZÓW

radio
Fara

***System oświaty w Polsce wobec edukacji dzieci i młodzieży
cudzoziemskiej, w tym z Ukrainy – próba bilansu***

dr Ewa Pogorzała

Instytut Nauk o Polityce i Bezpieczeństwie, Uniwersytet Rzeszowski

Dzieci z doświadczeniem migracji

Sytuacja prawna dzieci z doświadczeniem migracji nie powinna różnicować podejścia szkół i nauczycieli w zakresie wsparcia pedagogicznego i dydaktycznego

---

Diagnoza potrzeb w zakresie:

---

wsparcia językowego (zróżnicowana znajomość języka nauczania, język polski jako drugi/obcy)

---

wsparcia dydaktycznego (różnice w programach nauczania)

---

wsparcia pedagogicznego i psychologicznego (problemy charakterystyczne dla dzieci w danym wieku, np. związane z okresem dorastania a specyficzne – wynikające z doświadczenia migracji)

Edukacja równościowa (wyznacza ramy aksjologiczne) i edukacja antydyskryminacyjna (dostarcza narzędzi do działania)

<https://www.dataforchildrenonthemove.org/wp-content/uploads/2025/12/Key-Facts-about-Children-on-the-Move-2025-7.pdf>

Thematic reports and briefs

10 facts about children on the move

How many children are on the move? Where do they come from? Where are they going? Why have they left home? Explore these questions and more.

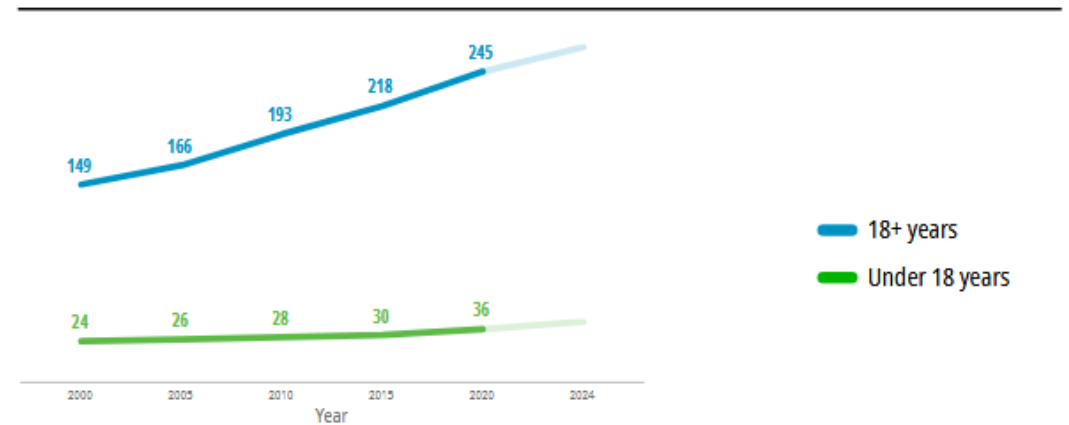
<https://www.dataforchildrenonthemove.org/wp-content/uploads/2025/12/Key-Facts-about-Children-on-the-Move-2025-7.pdf>

FACT 2: Of the world's 304 million international migrants in 2024, between 12 per cent and 14 per cent are children. In other words, there are at least 37 million child migrants globally.

The global total estimate of 304 million international migrants reported by the United Nations⁴ captures any individual living outside their country of birth at a specific point in time (in this case, mid-2024).⁵ It includes persons from a range of backgrounds and circumstances, with different needs, challenges and aspirations: migrants in regular and irregular situations, refugees and asylum-seekers, as well as those who have recently immigrated or who arrived decades earlier.

The latest estimates of the global number of international migrants are not disaggregated by age. Assuming that the age distribution from 2000 to 2024 holds, children comprised between 12 per cent and 14 per cent of all international migrants in 2024 – or between 37 million and 42 million migrant children.

FIGURE 2: NUMBER OF INTERNATIONAL MIGRANTS BY AGE, 2000–2024 (IN MILLIONS)

Source: United Nations Department of Economic and Social Affairs, Population Division, [International Migrant Stock 2024](#).

Note: Indicative range of child migrants based on the minimum and maximum proportion of children in the total international migrant stock estimates between 2000 and 2020 from the International Migrant Stock 2020 published by UN DESA, and applied to the total international migrant stock estimate in the International Migrant Stock 2024 (for which age-disaggregation is still unavailable) – not an official estimate.

FACT 4: The number of children forcibly displaced, internally and internationally, has nearly tripled since 2010.

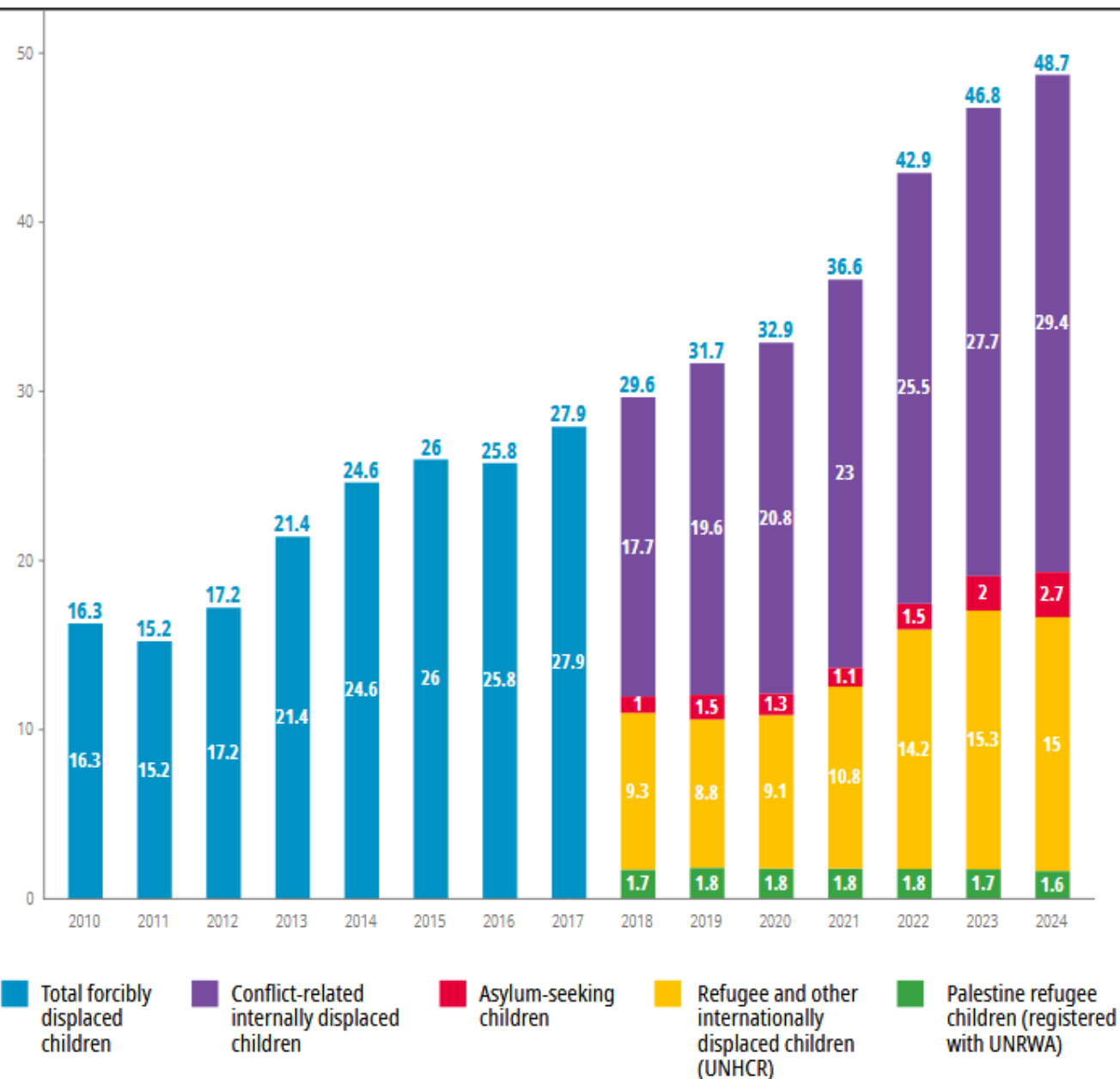
Children account for 40 per cent of the world's forcibly displaced people, according to the most recent estimates.

UNHCR⁶ reported that by the end of 2024, 123.2 million people were living in situations of forced displacement within their own country or across borders, driven from home by persecution, conflict, violence, human rights violations or events seriously disturbing public order.

An estimated 29.4 million were internally displaced children, another 15.0 million were refugee children (including children in refugee-like situations and other children in need of international protection under UNHCR mandate),⁷ and 2.7 million were children in the process of applying for asylum. In addition, 1.7 million Palestine refugee children were registered with UNRWA.⁸

The number of children displaced due to conflict, violence and other human rights violations internally or across borders surged from 16.3 million in 2010 to 48.7 million in 2024.

FIGURE 4: NUMBER OF FORCIBLY DISPLACED CHILDREN, 2010–2024 (IN MILLIONS)

6. United Nations Office of the High Commissioner for Refugees (UNHCR).

7. Unless otherwise stated, all references to refugee children in this document refer to refugees, people in refugee-like situations and other people in need of international protection.

8. United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (UNRWA).

**Przygotowanie szkół
na przyjęcie dzieci
z doświadczeniem
migracji – poziom
systemowy i lokalny**

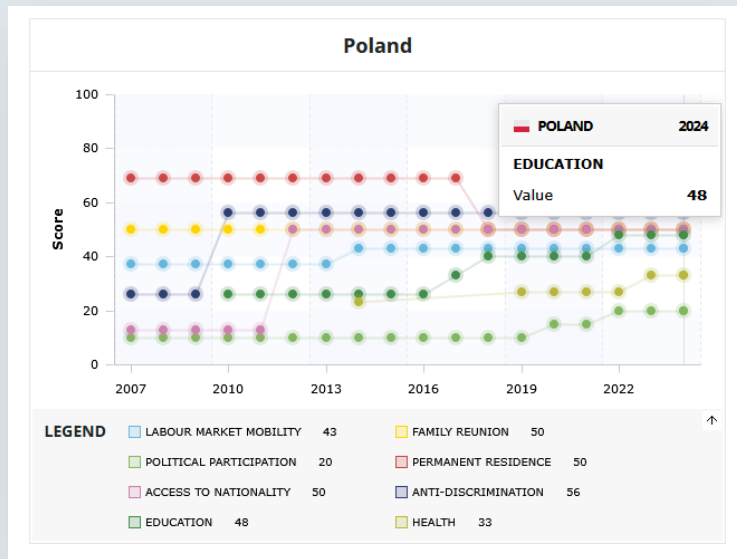
Aspekty politologiczno-prawne (kierunki polityki państwa, regulacje prawne)

Aspekty organizacyjne i finansowe (przygotowanie szkół pod względem organizacyjnym, przepisy prawne, wsparcie finansowe działań na rzecz adaptacji i integracji)

Aspekty dydaktyczne i pedagogiczne (przygotowanie szkół i kadry pedagogicznej do pracy z dziećmi z doświadczeniem migracyjnym)

Aspekty socjologiczno-psychologiczne (specyfika rodzin migracyjnych i transnarodowych, psychologiczne konsekwencje migracji dla funkcjonowania dzieci w środowisku szkolnym i osiągnięć w nauce)

<https://www.mipex.eu/poland>

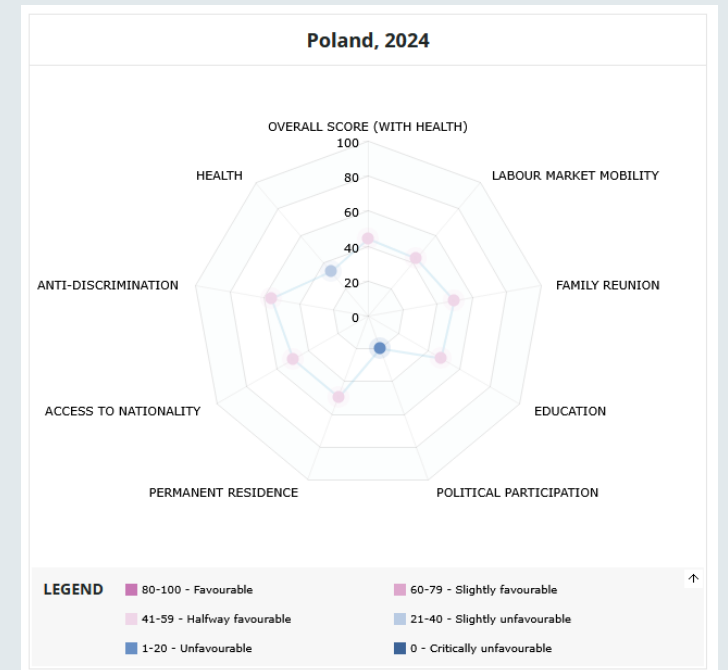
POLAND

2024

Rank: **Equality on paper**

MIPEX Score (with Health): **44**

LABOUR MARKET MOBILITY	43
FAMILY REUNION	50
EDUCATION	48
HEALTH	33
POLITICAL PARTICIPATION	20
PERMANENT RESIDENCE	50
ACCESS TO NATIONALITY	50
ANTI-DISCRIMINATION	56

<https://www.mipex.eu/education-2025>

Are education systems responsive to the needs of immigrant children?

Country	Score	Country	Score	Country	Score
 Sweden	93	 Germany	55	 Italy	43
 Finland	88	 Greece	50	 Malta	40
 Portugal	74	 Romania	50	 Cyprus	40
 Belgium	74	 Spain	50	 Croatia	40
 Estonia	69	 Poland	48	 Ireland	38
 Austria	64	 Denmark	45	 Slovakia	26
 Luxembourg	64	 Slovenia	45	 Latvia	26
 Czechia	62	 France	43	 Bulgaria	21
 Netherlands	57	 Lithuania	43	 Hungary	0

Wsparcie polityki i praktyki edukacyjnej na rzecz integracji uczniów i uczennic z doświadczeniem migracji

<https://www.ibe.edu.pl/pl/opis-projektu-doswiadczenie-migracji>

- Głównym celem projektu jest wsparcie polityki i praktyki edukacyjnej w zakresie integracji edukacyjnej, tj. odpowiadania przez polski system edukacji, przez szkoły i nauczycieli na indywidualne potrzeby uczniów i uczennic z doświadczeniem migracji (ze szczególnym uwzględnieniem uczniów i uczennic z Ukrainy).
  - Projekt ma doprowadzić do usystematyzowania danych i wiedzy dotyczących dobrych praktyk edukacyjnych oraz działań z zakresu zarządzania oświatą, które sprzyjają integracji uczniów i uczennic z doświadczeniem migracji (w tym uczniów i uczennic z Ukrainy) w przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych.

Ujęcie retrospektywne

Od lat 90. XX wieku zaczęły przybywać do Polski coraz liczniejsze grupy cudzoziemców.

Istotnym wyzwaniem dla polskiego systemu oświaty stało się kształcenie osób poszukujących ochrony międzynarodowej i ubiegających się o status uchodźcy.

Stopniowo dostrzeżono konieczność kompleksowego uregulowania kwestii związanych z kształceniem cudzoziemców.

Jednym z haseł reformy oświaty ogłoszonej w 2009 r. było otwarcie polskiego systemu oświaty na świat, w tym działania na rzecz integracji cudzoziemców w polskim systemie oświaty.

W raporcie przygotowanym przez Instytut Badań Edukacyjnych pt. *Spółeczeństwo w drodze do wiedzy. Raport o stanie edukacji 2010* w związku z I Kongresem Edukacji Polskiej, obradującym w czerwcu 2011 r., jako jeden z problemów wymienianych w kontekście wpływu edukacji na spójność społeczną i niwelowanie nierówności edukacyjnych, wskazano kwestie kształcenia imigrantów.

Kwestia edukacji cudzoziemców pojawiła się także w dokumentach o charakterze strategicznym: „Polityka migracyjna – stan obecny i postulowane działania” (2012 r.), w projekcie dokumentu „Polska polityka integracji cudzoziemców” czy „Krajowym Programie Działań na rzecz Równego Traktowania na lata 2013 – 2016”.

Główne tendencje w polityce oświatowej państwa polskiego wobec cudzoziemców

Główne tendencje w polityce oświatowej państwa polskiego wobec cudzoziemców obejmowały przede wszystkim przechodzenie od odpłatności do stopniowego rozszerzania prawa do bezpłatnego korzystania z nauki dla kolejnych kategorii cudzoziemców i na wyższe poziomy edukacji.

Wprowadzano dodatkowe formy wsparcia, przy czym model wprowadzania uczniów zakładał realizację obowiązku szkolnego bez żadnych okresów przygotowawczych (model integracyjny *versus* model separacyjny).

Te dodatkowe formy wsparcia, to obok bezpłatnych lekcji języka polskiego, m.in. zajęcia wyrównawcze z przedmiotów nauczania, możliwość zatrudnienia na stanowisku pomocy nauczyciela asystentów międzykulturowych czy pomoc psychologiczno-pedagogiczna.

Wśród uczniów uprawnionych do korzystania z niektórych z nich uwzględniono także obywateli polskich z doświadczeniem migracji. W 2015 r. zarówno osoby niebędące obywatelami polskimi, jak i obywatele polscy zostali objęci wspólnym rozporządzeniem, które uregulowało warunki i tryb ich przyjmowania do szkół.

Unaoczniał się także problem przygotowania szkół i nauczycieli pod względem dydaktycznymi i pedagogicznym do pracy z uczniami z doświadczeniem migracyjnym.

Podkreślić należy ogromny wkład organizacji pozarządowych w tym zakresie, jak również we współpracy ze szkołami na rzecz ich przygotowania do pracy z uczniami cudzoziemskimi.

Kalendarium głównych zmian legislacyjnych dotyczących kształcenia cudzoziemców:

dodanie art. 94a do ustawy o systemie oświaty oraz wydanie rozporządzenia wykonawczego, tj. rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 4 października 2001 r. w sprawie przyjmowania osób niebędących obywatelami polskimi do publicznych przedszkoli, szkół, zakładów kształcenia nauczycieli i placówek

nowelizacja ustawy o systemie oświaty z 2009 r., której przepisy weszły w życie z dniem 1 stycznia 2010 r. i umożliwiły zatrudnianie asystentów nauczyciela dziecka cudzoziemca (pomocy nauczyciela – osoby władającej językiem kraju pochodzenia ucznia), jak również wprowadzono możliwość organizowania dodatkowych zajęć wyrównawczych z poszczególnych przedmiotów nauczania zarówno dla osób niebędących, jak i będących, obywatelami polskimi, zaś prawo do dodatkowej, bezpłatnej nauki języka polskiego rozszerzono także na obywateli polskich

kolejne rozporządzenie wykonawcze, tj. rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 kwietnia 2010 r. w sprawie przyjmowania osób niebędących obywatelami polskimi do publicznych przedszkoli, szkół, zakładów kształcenia nauczycieli i placówek oraz organizacji dodatkowej nauki języka polskiego, dodatkowych zajęć wyrównawczych oraz nauki języka i kultury kraju pochodzenia; obowiązywało od dnia 17 kwietnia 2010 r. do 2 stycznia 2015 r.

Podstawy prawne

- ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe
- rozdział 7 „Kształcenie osób przybywających z zagranicy”
- rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 sierpnia 2017 r. w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi oraz osób będących obywatelami polskimi, które pobierały naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw

Sytuacja prawna dzieci przybyłych do Polski z Ukrainy po 24 lutego 2022 r.

- ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa
- rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy

<https://ceo.org.pl/wp-content/uploads/2025/08/Raport-Uczniowie-cudzoziemcy-w-polskich-szkolach-w-roku-szkolnym-2024-2025-CEO-IRC-1.pdf>

Uczniowie-cudzoziemcy w polskich szkołach w roku szkolnym 2024/2025

Raport z analizy danych

Stan na kwiecień 2025

Elżbieta Świdrowska, Klaudia Stano

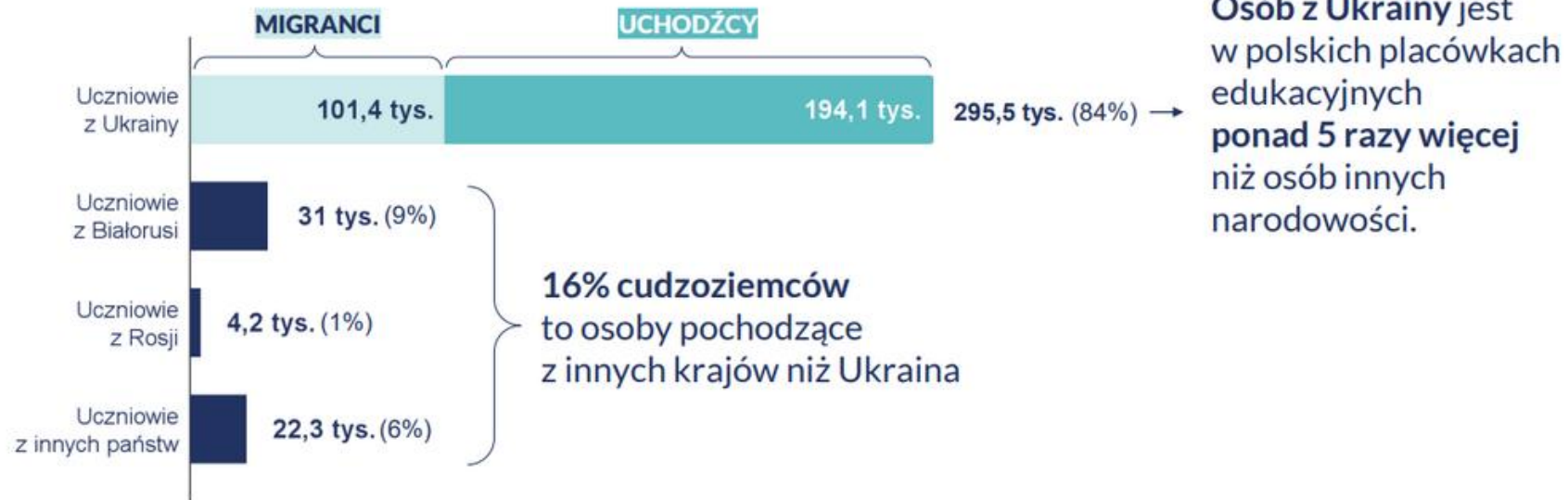
Materiał przygotowany przez Centrum Edukacji Obywatelskiej
w partnerstwie z Fundacją International Rescue Committee Polska (IRC).

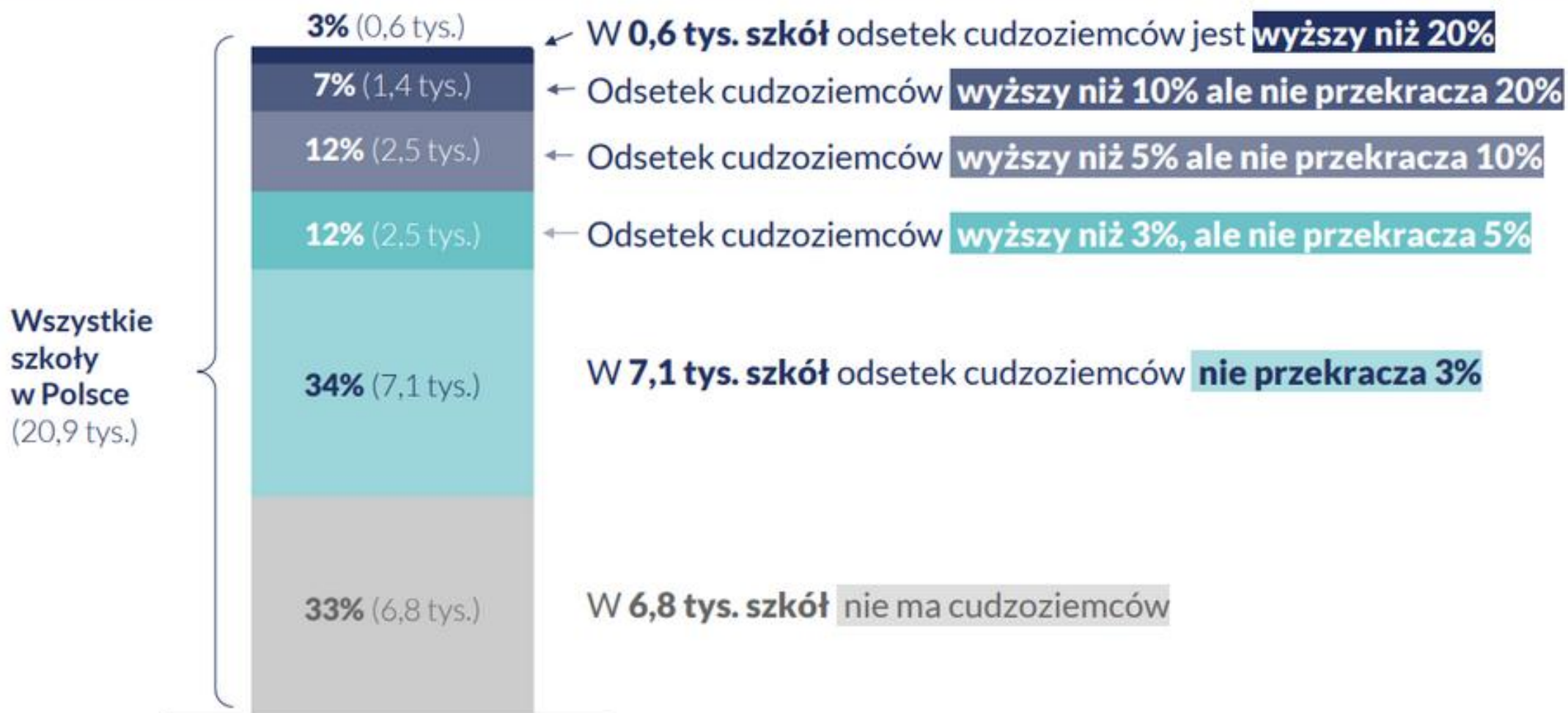
- Cudzoziemcy stanowią już 5,3% osób w polskim systemie edukacji. To 353 tys. osób, w tym 237 tys. w szkołach, 62,6 tys. w przedszkolach i 53,4 tys. w szkołach dla dorosłych. To osoby za 148 państw świata. Poza Ukrainą, Białorusią i Rosją, najwięcej osób pochodzi z Indii i Wietnamu.

Wśród 353 tys. cudzoziemców uczących się w polskich placówkach edukacyjnych **84% stanowią osoby z Ukrainy.**

Liczba uczniów-cudzoziemców w polskich placówkach edukacyjnych

W 1 na 10 szkół w Polsce uczniowie cudzoziemcy stanowią ponad 10% szkolnej społeczności.

W zależności od województwa, uczniowie-cudzoziemcy stanowią od 2 do 8% wszystkich uczniów w polskich szkołach.

WOJEWÓDZTWO	UCHODŹCY Z UKRAINY (% wszystkich uczniów)	MIGRANCI Z UKRAINY (% wszystkich uczniów)	INNI CUDZOZIEMCY (% wszystkich uczniów)
DOLNOŚLĄSKIE	4,6%	2,2%	1,0%
LUBUSKIE	4,4%	1,8%	0,4%
ZACHODNIOPOMORSKIE	3,8%	1,7%	0,5%
ŁÓDZKIE	3,6%	0,9%	0,4%
OPOLSKIE	3,4%	1,0%	0,3%
POMORSKIE	3,5%	1,4%	1,0%
MAZOWIECKIE	3,3%	1,5%	1,7%
ŚLĄSKIE	3,2%	0,8%	0,2%
WIELKOPOLSKIE	3,1%	1,2%	0,5%
MAŁOPOLSKIE	2,8%	1,0%	0,6%
KUJAWSKO-POMORSKIE	2,3%	0,6%	0,3%
ŚWIĘTOKRZYSKIE	2,1%	0,6%	0,4%
LUBELSKIE	2,0%	0,6%	0,4%
PODLASKIE	1,5%	0,3%	1,5%
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	1,5%	0,4%	0,2%
PODKARPACKIE	1,4%	0,4%	0,1%
POLSKA	3,0%	1,1%	0,7%

Uczniowie z Ukrainy (uchodźcy i migranci) stanowią **od 1,8% do 6,9% wszystkich uczniów.**

A uczniowie z innych krajów stanowią **od 0,1% do 1,7% wszystkich uczniów.**

https://ceo.org.pl/wp-content/uploads/2025/01/Raport-z-danych-SIO-UKR_CEO_UNICEF_10.2024_PL-1.pdf

Uczniowie z Ukrainy z doświadczeniem uchodźstwa w polskich szkołach.

Co zmieniło się w roku szkolnym 2024/2025 ?

Raport z analizy danych
Stan na październik 2024

Autorzy: Elżbieta Świdrowska, Klaudia Stano

Materiał został przygotowany przez Centrum Edukacji Obywatelskiej we współpracy z Funduszem Narodów Zjednoczonych na Rzecz Dzieci (UNICEF).

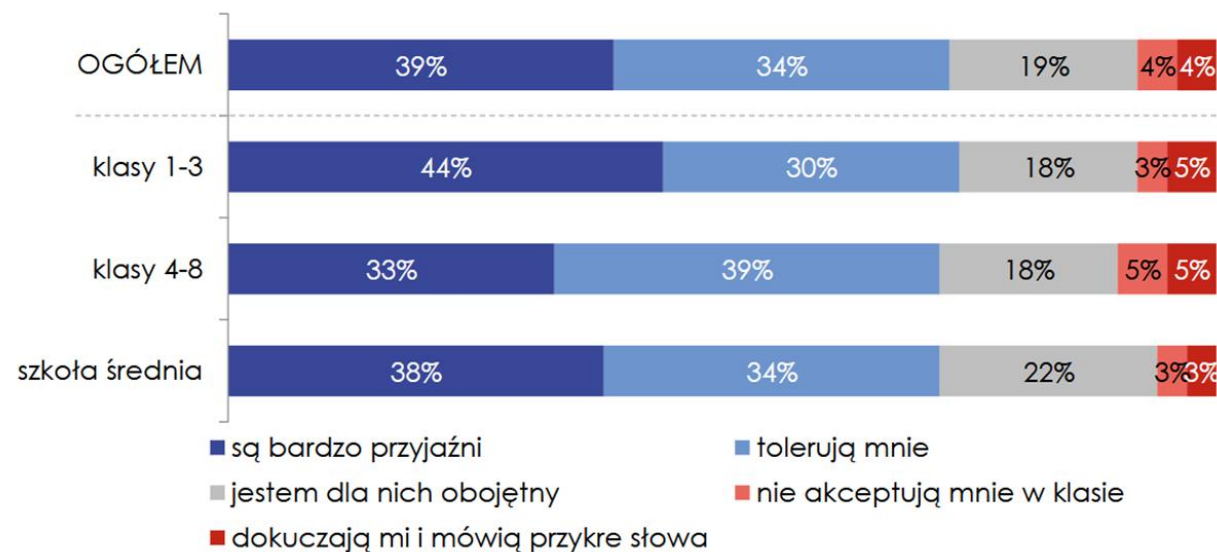
<https://brpd.gov.pl/wp-content/uploads/2023/12/Za%C5%82%C4%85cznik-3-Sytuacja-dzieci-i-m%C5%82odzie%C5%BCy-z-Ukrainy-w-polskich-szko%C5%82ach.pdf>

**SYTUACJA DZIECI I MŁODZIEŻY Z UKRAINY
W POLSKICH SZKOŁACH**

Wykres 33. Jak oceniasz nastawienie polskich kolegów i koleżanek z klasy do Ciebie?

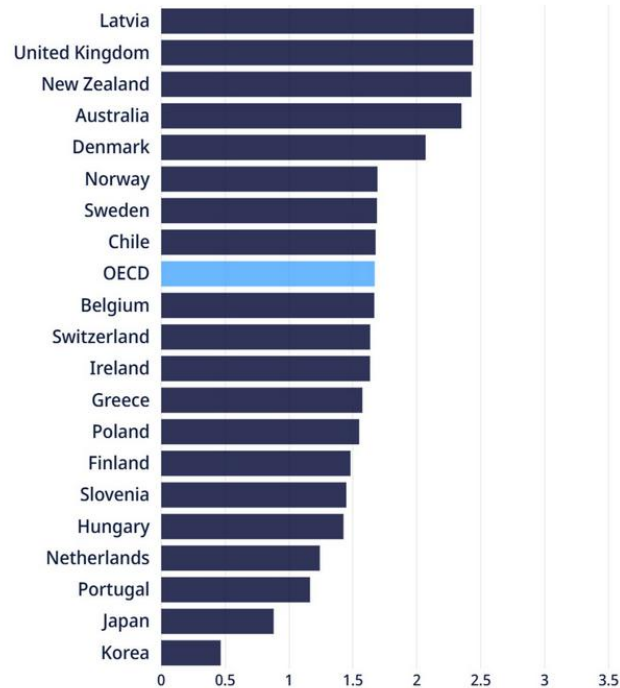

Podstawa: N_klasy1-3=1100, N_klasy4-8=1100, N_szk.średnia=900, N_ogółem=3100
Różnica istotna statystycznie, test chi kwadrat, p=0,001, C=0,121

Bullying in education. Prevalence, impact and responses across countries, https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2026/02/bullying-in-education_8e2a22d9/d9f8bd9f-en.pdf

How does bullying vary across countries?

Bullying intensity index, 2022

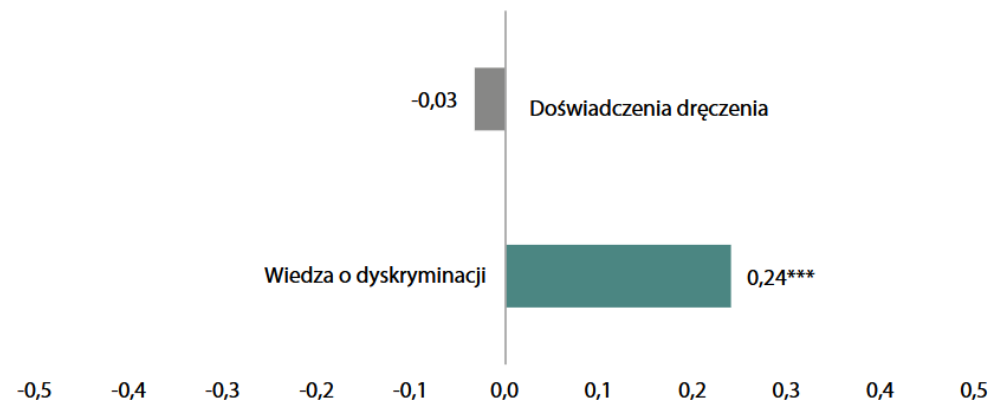

Bullying, whether in-person or online, is a barrier to inclusive, high-quality education and to cohesive societies. This OECD working paper documents bullying prevalence and trends across OECD and accession countries between 2015 and 2022, using PISA data. Regression analyses point to marked disparities in bullying exposure across student groups, with socio-economically advantaged boys with an immigrant background facing particularly elevated risks. The paper also synthesises evidence on how bullying can harm individual students, and how these individual effects can spill over to schools and, over time, generate wider social and economic costs. It then reviews strategies to prevent and respond to bullying, encompassing both national-level policies and school-based initiatives. The paper concludes with policy implications concerning a coherent anti-bullying system-level strategy, strengthened school staff capacity, school interventions combining universal prevention with targeted support, routine prevalence monitoring and robust impact evaluations.

<https://bip.brpo.gov.pl/sites/default/files/2022-01/Raport%20-%20R%C3%B3wne%20traktowanie%20w%20szkole.pdf>

Wykres 13. Relacja między doświadczeniami dręczenia, wiedzą o dyskryminacji a postawami wobec zjawiska dręczenia. Wykres prezentuje współczynniki korelacji r-Pearsona. Wychylenie słupka w prawo oznacza zależność dodatnią (tj. im większa wiedza, tym lepsze postawy), a w lewo ujemną (im większa wiedza, tym gorsze postawy). Długość słupka odpowiada sile związku między przedstawianymi zjawiskami.*** $p < 0,001$.

Przeprowadzone analizy wskazują, że osoby, które mają większą świadomość w zakresie nierównego traktowania, prezentują bardziej negatywne postawy wobec zjawiska dręczenia.

STRATEGIA INTEGRACYJNA POLSKI 2026–2035

Kompleksowa i wielopoziomowa strategia na rzecz spójności społecznej i rozwoju państwa

wersja robocza

Warszawa, 26 lutego 2026

- Uwzględnienie wielojęzyczności oraz zróżnicowanych doświadczeń kulturowych uczniów jako istotnego zasobu w procesie kształcenia, zgodnie z obowiązkiem szkoły do organizacji nauczania w sposób zapewniający równe traktowanie, niedyskryminację i pełne uczestnictwo wszystkich uczniów.

Nie da się mówić o skutecznej edukacji w zróżnicowanym społeczeństwie bez przygotowanej kadry nauczycielskiej. Coraz wyraźniej widać potrzebę systematycznego wzmocnienia kompetencji nauczycieli oraz doposażania ich w narzędzia umożliwiające efektywną pracę z uczniami cudzoziemskimi.

Przykładowe kierunki doskonalenia zawodowego:

- Metodyka nauczania języka polskiego jako drugiego.
- Praca z dziećmi z traumą i doświadczeniem migracyjnym.
- Edukacja międzykulturowa i zapobieganie wykluczeniu.
- Zarządzanie klasą zróżnicowaną kulturowo i językowo.

Formy wsparcia:

- Oferta szkoleniowa dla nauczycieli.
- Stałe wsparcie merytoryczne ze strony poradni pedagogiczno-psychologicznych.
- Partnerstwo z uniwersytetami pedagogicznymi i instytutami badawczymi.

Krajowy Program Działań na rzecz Równego Traktowania na lata 2022–2030

Praca nad uczniem z doświadczeniem migracyjnym

Zadanie 1: Wsparcie szkół i przygotowanie nauczycieli oraz specjalistów do pracy w środowisku uczniów o charakterze różnorodnym, w tym z dziećmi i młodzieżą z doświadczeniem migracji przez rozwijanie kompetencji nauczycieli dotyczących dostosowania materiałów edukacyjnych do potrzeb ucznia władającego językiem polskim w stopniu niewystarczającym, upowszechnianie treści dotyczących pracy z uczniem z doświadczeniem migracyjnym, w tym nauczania w formie oddziałów przygotowawczych.

Rozwiązany problem: niewystarczające przygotowanie szkół i nauczycieli oraz specjalistów do pracy z dziećmi i młodzieżą z doświadczeniem migracji.

Instytucja odpowiedzialna: Ministerstwo Edukacji i Nauki.

Instytucje współpracujące: Ośrodek Rozwoju Edukacji.

Planowany czas realizacji: 2022–2030 (zadanie ciągłe).

Źródło finansowania: w ramach posiadanych limitów wydatków.

Zadanie 2: Wsparcie szkół i przygotowanie nauczycieli oraz specjalistów do pracy z dziećmi i młodzieżą z doświadczeniem migracji przez rozwijanie kompetencji nauczycieli dotyczących nauczania języka polskiego dzieci i młodzieży nieznających lub znających w stopniu niewystarczającym do uczestniczenia w zajęciach, w tym nauczania w formie oddziałów przygotowawczych.

Rozwiązany problem: wymagający udoskonalenia poziom kompetencji nauczycieli i kadry zarządzającej szkół w zakresie umiejętności i wiedzy dotyczącej pracy z dziećmi i młodzieżą z doświadczeniem migracji.

Instytucja odpowiedzialna: Ministerstwo Edukacji i Nauki.

Instytucje współpracujące: Ośrodek Rozwoju Edukacji.

Planowany czas realizacji: 2022–2030 (zadanie ciągłe).

Źródło finansowania: w ramach posiadanych limitów wydatków.

[https://www.gov.pl/web/edukacja/rzadowy-program-wyrownywania-szans-edukacyjnych-dzieci-i-młodzieży-przyjazna-szkola](https://www.gov.pl/web/edukacja/rzadowy-program-wyrownywania-szans-edukacyjnych-dzieci-i-mlodziezy-przyjazna-szkola)

Rządowy program wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży „Przyjazna szkoła” w latach 2025-2027

Podstawa prawna: art. 90u ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2024 r. poz. 750, 854, 1473 i 1933 oraz z 2025 r. poz. 620 i 622).

W dniu 17 lipca 2025 roku weszły w życie:

1. rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2025 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania wsparcia w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży objętych Rządowym programem wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży „Przyjazna szkoła” w latach 2025–2027, dalej: Program (Dz.U. 2025 poz. 946), <https://dziennikustaw.gov.pl/DU/2025/946>
2. uchwała nr 60 Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2025 r. w sprawie Rządowego programu wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży „Przyjazna szkoła” w latach 2025–2027 (M.P. 2025 poz. 648), <https://dziennikustaw.gov.pl/MP/2025/648>.

Odbiorcy wsparcia

Program jest skierowany do szkół, w których pobierają naukę uczniowie i uczennice z Ukrainy, którzy spełniają warunki określone w Programie.

Realizacja Programu wspiera funkcjonowanie całej społeczności szkolnej, w tym dzieci i młodzieży z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa pochodzących z krajów innych niż Ukraina, które pobierają naukę w szkołach polskiego systemu oświaty, ich polskich rówieśników, rodziców oraz nauczycieli.

Realizowane w ramach Programu działania uwzględniają szczególne i zróżnicowane potrzeby uczniów i uczennic z doświadczeniem migracji i uchodźstwa, wynikające m.in. z odmienności językowej i kulturowej (w tym uczniów i uczennic z Ukrainy pochodzenia romskiego), doświadczenia traumy wojennej, trudności edukacyjnych spowodowanych zmianą środowiska edukacyjnego, jak również potrzeby wynikające z niepełnosprawności czy szczególnych uzdolnień ucznia.

Cel Programu

Celem głównym Programu jest wsparcie szkół, w których pobierają naukę uczniowie i uczennice z Ukrainy, poprzez stworzenie warunków, w których całe społeczności szkolne czują się bezpiecznie, a dzieci i młodzież mogą budować przyjazne relacje rówieśnicze oraz rozwijać swoją wiedzę, umiejętności i kompetencje.

Przewidziane w Programie działania mają na celu budowanie przyjaznego środowiska szkolnego, dostosowanego do nowych warunków funkcjonowania polskiej szkoły.

<https://efs.men.gov.pl/szkoly/sprawozdanie-roczne-z-wdrazania-rzadowego-programu-przyjazna-szkola-2/>

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Sprawozdanie roczne z wdrażania Rządowego programu wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży „Przyjazna szkoła” w latach 2025-2027¹

Województwo	Liczba szkół zakwalifikowanych do otrzymania dofinansowania	Liczba szkół, w których zatrudniono asystenta	Liczba asystentów zatrudnionych w okresie sprawozdawczym
dolnośląskie	77	68	85
kujawsko-pomorskie	34	34	36
lubelskie	31	21	21
lubuskie	14	14	15
łódzkie	42	40	48
małopolskie	9	9	17
mazowieckie	246	168	215
opolskie	13	11	18
podkarpackie	28	26	26
podlaskie	19	19	22
pomorskie	76	72	92
śląskie	47	43	52
świętokrzyskie	12	12	15
warmińsko-mazurskie	17	15	15
wielkopolskie	94	91	110
zachodniopomorskie	30	29	37
RAZEM	768	672	827

3 moduły:

Moduł 1. „Pomoc asystenta”

Moduł 2. „Dobrostan społeczności szkolnej”, którego celem jest realizacja różnorodnych form wsparcia na rzecz dobrostanu społeczności szkolnej, w tym:

- wsparcia uczniów poprzez konsultacje specjalistyczne, specjalistyczną pomoc psychologiczną, doradztwo zawodowe,
- wsparcia rodziców lub opiekunów uczniów i uczennic z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i dydaktycznych oraz rozwijaniu ich umiejętności wychowawczych,
- wsparcia kadr systemu oświaty w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, dydaktycznych i opiekuńczych.

Moduł 3. „Doskonalenie kadr systemu oświaty”, którego celem jest doskonalenie i podniesienie kompetencji zawodowych kadr systemu oświaty, m.in. poprzez szkolenia kadry systemu oświaty w zakresie:

- wsparcia edukacyjnego wynikającego z doświadczenia migracji lub uchodźstwa,
- pracy z oddziałem i w zespołach klasowych, do których uczęszczają uczniowie z doświadczeniem migracji lub uchodźstwa,
- wspierania włączenia uczniów i uczennic,
- wsparcia indywidualnego uczniów i uczennic.

Nowe regulacje i inicjatywy: Podstawa programowa dodatkowej nauki języka polskiego

- Ustawa z dnia 23 stycznia 2026 r. o wygaszeniu rozwiązań wynikających z ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz o zmianie niektórych innych ustaw:
- Art. 14. W ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2025 r. poz. 1043, 1160 i 1837 oraz z 2026 r. poz. 187) w art. 165 w ust. 16 po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu: „Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego **określi, w drodze rozporządzenia: (...) 3a) podstawę programową dodatkowej nauki języka polskiego, o której mowa w ust. 7, z uwzględnieniem ogólnych i szczegółowych wymagań edukacyjnych dotyczących wiedzy i umiejętności z języka polskiego, a także warunków i sposobu realizacji tej podstawy programowej**”.

Nowe regulacje i inicjatywy: Podstawa programowa dodatkowej nauki języka polskiego

- Rozporządzenie MEN z dnia 2 marca 2026 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz.U. poz. 428).
- Rozporządzenie wzmacnia rolę zespołu orzekającego.
- Rozszerzono krąg osób, które będą mogły wziąć udział - za zgodą rodziców lub pełnoletniego ucznia - w posiedzeniu zespołu z głosem doradczym o asystenta międzykulturowego i osobę władającą językiem kraju pochodzenia dziecka.
- Określono wymóg przeprowadzania oceny funkcjonowania dziecka oraz szczegółowe standardy do oceny potrzeb dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością wzroku i słuchu oraz należących do mniejszości narodowych i etnicznych, społeczności postępującej się językiem regionalnym oraz dzieci i uczniów, którzy nie znają języka polskiego albo znają go na poziomie niewystarczającym do korzystania z nauki.

Edukacja uczniów z Ukrainy

Od 1 września br. nie będą obowiązywały już przepisy dotyczące dodatkowych uprawnień w zakresie kształcenia uczniów z Ukrainy. Dotyczy to m.in. dodatkowego języka polskiego dla tych uczniów czy też preferencyjnych warunków ukończenia szkoły podstawowej (bez przedmiotów takich jak przyroda czy technika). Od 1 września br. uczniów z Ukrainy będą obowiązywały **ogólne zasady kształcenia**, w tym również dotyczące uczniów z zagranicy.

- Ustawa z 23 stycznia 2026 r. o wygaszeniu rozwiązań wynikających z ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2026 r. poz. 203).
- Rozporządzenie ME z 26 lutego 2026 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrain (Dz.U. z 2026 r. poz. 245).

Dziękuję za uwagę

Kontakt: epogorzala@ur.edu.pl